

Μαθαίνοντας αλλιώς τη Γλώσσα Γ' Δημοτικού

Τεύχος Β'

Με τις αρχές της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας

- Μαθησιακές Δυσκολίες
- ΔΕΠ-Υ & Δυσκολίες Μάθησης

Αναγνωστική Κατανόηση
Λεξιλόγιο
Λειτουργική Γραμματική
Γραπτή Έκφραση

my - book.gr

Πρότυπο Ψηφιακό Εκπαιδευτικό Υλικό

Περιεχόμενα

Θεωρητικό υπόβαθρο.....	4
Στη γη και στη θάλασσα.....	12
1. Σπίτι με κήπο.....	12
2. Γάτος από σπίτι ζητά νέα οικογένεια.....	23
3. Οι ακροβάτες της θάλασσας.....	37
4. Γη και θάλασσα.....	44
5. Οι μικροί ταξιδιώτες ανεβαίνουν στο βουνό.....	51
Ο κόσμος γύρω μας.....	61
1. Πώς υιοθετήσαμε ένα κομμάτι γης.....	61
2. Τα χαρτιά ανακυκλώνονται!.....	72
3. Το τετράδιο ζωγραφικής.....	78
Πολιτεία ντυμένη στα λευκά.....	87
1. Η πόλη χάθηκε στο χιόνι.....	87
2. Η πόλη χάθηκε στο χιόνι (συνέχεια).....	96
3. Τόσο χιόνι δεν ξανάγινε.....	105
Ιστορίες του χειμώνα.....	113
1. Ο χιονάνθρωπος και το κορίτσι.....	113
2. Κάτω απ' το χιόνι.....	120
3. Ο εγωιστής Γίγαντας.....	126

Θεωρητικό υπόβαθρο

Περίληψη

Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα, που αφορά τη διδασκαλία της Γλώσσας Γ' Δημοτικού και είναι ειδικά σχεδιασμένο για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες, εφαρμόστηκε μία μεθοδολογία προσέγγισης γνωστικών φαινομένων με την ενσωμάτωση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας. Με την προσθήκη της κειμενοκεντρικής προσέγγισης, έγινε μία προσπάθεια τροποποίησης του περιεχομένου της Γλώσσας Γ' Δημοτικού, με γνώμονα τις αρχές της διαφοροποιημένης διδασκαλίας. Συγκεκριμένα, δημιουργήθηκε τροποποιημένο πρόγραμμα γλωσσικής διδασκαλίας βασισμένο στο ΑΠΣ και ΔΕΠΠΣ. Η μεθοδολογία του προγράμματος βασίστηκε στον συνδυασμό της συστημικής λειτουργικής γραμματικής με τη διαφοροποιημένη διδασκαλία και την κειμενοκεντρική προσέγγιση. Σκοπός του προγράμματος γλωσσικής διδασκαλίας ήταν η απόκτηση ευχέρειας στην κατανόηση και χρήση των γραμματικών, εννοιολογικών και μορφοσυντακτικών φαινομένων στους μαθητές με δυσκολίες μάθησης. Το πρόγραμμα παρέμβασης εφαρμόστηκε πιλοτικά σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο σε μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες ως υποστηρικτικό εργαλείο γλωσσικής διδασκαλίας. Συμπερασματικά, φάνηκε ότι το πρόγραμμα παρέμβασης με τη δομή και την εξειδικευμένη μεθοδολογία του είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικό για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες.

Λέξεις Κλειδιά: διαφοροποιημένη διδασκαλία, γλώσσα, γραμματική, μορφοσύνταξη

Εισαγωγή

Γραμματική και Επικοινωνιακή χρησιμότητα

Το περιεχόμενο της γλωσσικής διδασκαλίας και η οργάνωσή της πρέπει να λαμβάνει υπόψη ότι τα γλωσσικά φαινόμενα χρειάζεται να παρουσιάζονται με κάποια λογική σειρά και ιεράρχηση. Η ιεράρχηση των γραμματικών φαινομένων που παρουσιάζονται, υπαγορεύεται και οργανώνεται, άλλοτε από μορφολογικά, άλλοτε από εννοιολογικά κριτήρια και άλλοτε από έναν συνδυασμό εννοιολογικών και μορφολογικών κριτηρίων. Η αρχή γίνεται με γραμματικά φαινόμενα, τα οποία χαρακτηρίζονται από μεγαλύτερη γραμματική γενικότητα και επικοινωνιακή χρησιμότητα και, στη συνέχεια, πραγματοποιείται εισαγωγή νέων γραμματικών και συντακτικών φαινομένων.

Το μοντέλο γλωσσικής μελέτης που προτείνεται, στηρίζεται στη Συστημική Λειτουργική Γραμματική (ΣΛΓ) (M.A.K Halliday), η οποία είναι μία γραμματική προσανατολισμένη στη σημασιολογία και στη λειτουργία των γλωσσικών στοιχείων και οργανώνεται με βάση τη σημασία και όχι τη δομή, όπως προτείνουν άλλα γνωστά γλωσσολογικά μοντέλα. Τέλος, ερμηνεύει τη γλώσσα ως ένα σύστημα σημασιών, οι οποίες πραγματώνονται από τύπους.

ΓΝΩΡΙΖΩ

Υποδειγματική Διδασκαλία

Η απόστροφος

Μία ιστορία θα σας πω για ένα σημάδι μαγικό, που όταν το χρησιμοποιώ, πιο όμορφα τις λέξεις ακούω στο λεπτό!

Απόστροφος είναι τ' όνομά της και μπαίνει στο τέλος ή στην αρχή μίας λέξης, όταν χάνεται το πρώτο ή το τελευταίο γράμμα της.

π.χ.

Να είμαι → Να 'μαι

Με έναν τρόπο → Μ' έναν τρόπο

Και έχω → Κι έχω

Δραστηριότητες Αναγνωστικής Κατανόησης

1. Βάλε **Σ** αν η πρόταση είναι σωστή ή **Λ** αν είναι λανθασμένη.

- Έξω από την πόρτα του σπιτιού εμφανίστηκε ένας μαύρος γάτος. ____
- Ο γάτος κάθισε στην πολυθρόνα. ____
- Η οικογένεια κράτησε τον γάτο. ____
- Φαινόταν ότι ήταν άγριος. ____

2. Εντόπισε και υπογράμμισε στο κείμενο την απάντηση και, ύστερα, κύκλωσε τη **σωστή**.

• Έξω από το σπίτι εμφανίστηκε:

- α) ένας σκύλος
- β) μία γάτα
- γ) ένας γάτος

• Για να βρεθούν οι ιδιοκτήτες του:

- α) κόλλησαν αφίσες και τον φωτογράφισαν
- β) έπαιρναν τηλέφωνο τους γείτονες
- γ) ζήτησαν τη βοήθεια του Δήμου

• Αυτό που έψαχνε ήταν:

- α) στέγη
- β) φαγητό
- γ) όλα τα παραπάνω

3. Απάντησε με λίγα λόγια στην ερώτηση. Στη συνέχεια, ζωγράφισε τον γάτο της ιστορίας.

Τι εμφανίστηκε έξω απ' το σπίτι της οικογένειας; Ποιες ενέργειες έκανε, ώστε να βρεθούν οι ιδιοκτήτες του ζώου;

Δραστηριότητες Λεξιλογίου

1. Εντόπισε στο κείμενο τις παρακάτω λέξεις.

- προηγούμενη
- εμφανίστηκε
- βάλουμε
- συντροφιά

2. Μπορείς να γράψεις με λίγα λόγια τι σημαίνουν;

προηγούμενη: _____

εμφανίστηκε: _____

βάλουμε: _____

συντροφιά: _____

3. Φτιάξε δικές σου προτάσεις με τις παραπάνω λέξεις.

- _____

- _____

- _____

- _____

ΚΑΝΩ

1. Στον παρακάτω πίνακα φαίνεται η κλίση των ουσιαστικών *ο αγρότης, η γάτα, το τραπέζι*. Με βάση αυτό το παράδειγμα, να κλίνεις τα ουσιαστικά: *ο γάτος, η οικογένεια, το σπίτι*.

π.χ.

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ονομαστική	ο αγρότης	η γάτα	το τραπέζι
Γενική	του αγρότη	της γάτας	του τραπεζιού
Αιτιατική	τον αγρότη	τη γάτα	το τραπέζι
Κλητική	- αγρότη	- γάτα	- τραπέζι

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ονομαστική	οι αγρότες	οι γάτες	τα τραπέζια
Γενική	των αγροτών	των γατών	των τραπεζιών
Αιτιατική	τους αγρότες	τις γάτες	τα τραπέζια
Κλητική	- αγρότες	- γάτες	- τραπέζια

Μπορείς να κάνεις το ίδιο;

Δραστηριότητες Λεξιλογίου

1. Εντόπισε στο κείμενο τις παρακάτω λέξεις.

- παρατήρησα
- ακροθαλασσιά
- ταυτόχρονα
- τολμηρό

2. Μπορείς να γράψεις με λίγα λόγια τι σημαίνουν;

παρατήρησα: _____

ακροθαλασσιά: _____

ταυτόχρονα: _____

τολμηρό: _____

3. Φτιάξε δικές σου προτάσεις με τις παραπάνω λέξεις.

- _____

- _____

- _____

- _____

Δραστηριότητες Αναγνωστικής Κατανόησης

1. Βάλε **Σ** αν η πρόταση είναι σωστή ή **Λ** αν είναι λανθασμένη.

- Οι ήρωες της ιστορίας περπατούσαν λίγη ώρα. ____
- Οι ιππότες είχαν χάσει τα ίχνη τους. ____
- Οι ήρωες της ιστορίας είχαν κλέψει το παλάτι. ____
- Οι ήρωες της ιστορίας χάθηκαν στο δάσος για προστασία. ____

2. Εντόπισε και υπογράμμισε στο κείμενο την απάντηση και, ύστερα, κύκλωσε τη **σωστή**.

- Οι πρωταγωνιστές της ιστορίας:

- α) είχαν κλέψει ένα σπίτι
- β) είχαν ξεγελάσει τον βασιλιά
- γ) είχαν κλέψει το παλάτι

- Οι ιππότες θα τους περίμεναν:

- α) στο επόμενο χωριό
- β) μέσα στο δάσος
- γ) στην επόμενη πόλη

- Τα άλογα ακούστηκαν:

- α) στο δάσος
- β) στην ακροθαλασσιά
- γ) στο χωριό

3. Απάντησε με λίγα λόγια στην ερώτηση. Στη συνέχεια, ζωγράφισε τους ιππότες της ιστορίας.

Γιατί οι άνθρωποι της ιστορίας έτρεχαν να ξεφύγουν από τους ιππότες; Τα κατάφεραν τελικά;

5. Οι μικροί ταξιδιώτες ανεβαίνουν στο βουνό

Στόχοι μαθήματος

Οι μαθητές:

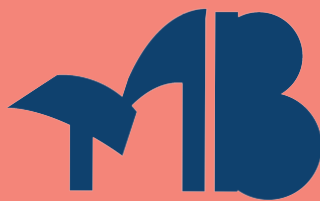
- Να ξαναθυμηθούν τα επίθετα.
- Να τα κατανοήσουν.
- Να είναι σε θέση να τα εφαρμόσουν.
- Να ενισχύσουν την αναγνωστική τους δεξιότητα.
- Να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους.

Μαθαίνοντας αλλιώς τη Γλώσσα Γ' Δημοτικού Τεύχος Α'

Αναγνωστική Κατανόηση
Λεξιλόγιο
Λειτουργική Γραμματική
Γραπτή Έκφραση

Με τις αρχές της Διαφοροποιημένης
Διδασκαλίας
- Μαθησιακές Δυσκολίες
- ΔΕΠ-Υ & Δυσκολίες Μάθησης

my - book.gr

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό υπόβαθρο.....	4
Πάλι μαζί!.....	11
1. Θαλασσινό Σχολείο.....	11
2. Επιστροφή στα θρανία!.....	27
3. Το σχολείο ταξιδεύει στον χρόνο.....	39
4. Δημοτικό σχολείο Τρικάλων Ημαθίας.....	58
5. Δεν είναι τρελοί οι δίδυμοι!.....	72
6. Ένα αστείο περιστατικό.....	82
Στο σπίτι και στη γειτονιά.....	86
1. Αγαπητό μου ημερολόγιο.....	86
2. Η φίλη μας η Αργυρώ.....	97
3. Τα παιδικά μου παιχνίδια 1.....	115
4. Στη νέα μας γειτονιά.....	128

Θεωρητικό υπόβαθρο

Περίληψη

Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα, που αφορά τη διδασκαλία της Γλώσσας Γ' Δημοτικού και είναι ειδικά σχεδιασμένο για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες, εφαρμόστηκε μία μεθοδολογία προσέγγισης γνωστικών φαινομένων με την ενσωμάτωση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας. Με την προσθήκη της κειμενοκεντρικής προσέγγισης, έγινε μία προσπάθεια τροποποίησης του περιεχομένου της Γλώσσας Γ' Δημοτικού με γνώμονα τις αρχές της διαφοροποιημένης διδασκαλίας. Δημιουργήθηκε τροποποιημένο πρόγραμμα γλωσσικής διδασκαλίας βασισμένο στο ΑΠΣ και ΔΕΠΠΣ. Η μεθοδολογία του προγράμματος βασίστηκε στον συνδυασμό της συστημικής λειτουργικής γραμματικής με τη διαφοροποιημένη διδασκαλία και την κειμενοκεντρική προσέγγιση. Σκοπός του προγράμματος γλωσσικής διδασκαλίας ήταν η απόκτηση ευχέρειας στην κατανόηση και χρήση των γραμματικών, εννοιολογικών και μορφοσυντακτικών φαινομένων στους μαθητές με δυσκολίες μάθησης. Το πρόγραμμα παρέμβασης εφαρμόστηκε πιλοτικά σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο σε μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες ως υποστηρικτικό εργαλείο γλωσσικής διδασκαλίας. Συμπερασματικά, φάνηκε ότι το πρόγραμμα παρέμβασης με τη δομή και την εξειδικευμένη μεθοδολογία του είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικό για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες.

Λέξεις κλειδιά: διαφοροποιημένη διδασκαλία, γλώσσα, γραμματική, μορφοσύνταξη

Εισαγωγή

Γραμματική και Επικοινωνιακή χρησιμότητα

Το περιεχόμενο της γλωσσικής διδασκαλίας και η οργάνωσή της πρέπει να λαμβάνει υπόψη ότι τα γλωσσικά φαινόμενα πρέπει να παρουσιάζονται με κάποια λογική σειρά και ιεράρχηση. Η ιεράρχηση των γραμματικών φαινομένων που παρουσιάζονται, υπαγορεύεται και οργανώνεται, άλλοτε από μορφολογικά, άλλοτε από εννοιολογικά κριτήρια και άλλοτε από έναν συνδυασμό εννοιολογικών και μορφολογικών κριτηρίων. Η αρχή γίνεται με γραμματικά φαινόμενα που χαρακτηρίζονται από μεγαλύτερη γραμματική γενικότητα και επικοινωνιακή χρησιμότητα και, στη συνέχεια, πραγματοποιείται εισαγωγή νέων γραμματικών και συντακτικών φαινομένων.

Το μοντέλο γλωσσικής μελέτης που προτείνεται, στηρίζεται στη Συστημική Λειτουργική Γραμματική (ΣΛΓ) (M.A.K Halliday), η οποία είναι μία γραμματική προσανατολισμένη στη σημασιολογία και στη λειτουργία των γλωσσικών στοιχείων και οργανώνεται με βάση τη σημασία και όχι τη δομή, όπως προτείνουν άλλα γνωστά γλωσσολογικά μοντέλα. Ερμηνεύει τη γλώσσα ως ένα σύστημα σημασιών, οι οποίες πραγματώνονται από τύπους.

Λειτουργική Γραμματική

Ρήματα

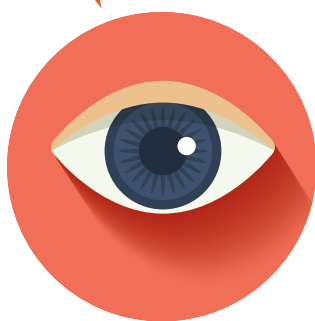
Υποδειγματική Διδασκαλία

Το ρήμα αμέσως για να θυμηθώ, σκέφτομαι κι αμέσως απαντώ.
Ρήμα είναι η λέξη που μου λέει καθαρά ότι **κάτι κάνω, κάτι παθαίνω**
ή ότι βρίσκομαι σε μία κατάσταση, σας το λέω εγώ παιδιά.

Στον βυθό **κολυμπά**,
τις δαγκάνες μου **χτυπώ**
και στην αμμουδιά **λιάζομαι** και **τραγουδώ!**

Ουσιαστικό:
Θυμάμαι είναι:

1. Συμπλήρωσε με το σωστό. (Φωνημική νύξη)

καπέλο, διευθυντής, σφεντόνα, Θεόδωρος, παππούς, τσάντα, πίνακα, Ευγενία,
φακές, Μίλτος, μακαρόνια, γιαγιά, βιβλίο, πάτωμα, μαμά

Ο Θ _____ κρατάει την τσ _____ του.

Εσύ φορές κ _____!

Ο πα _____ έριξε μία πέτρα με τη σφ _____ του.

Ο δ _____ γράφει στον πί _____.

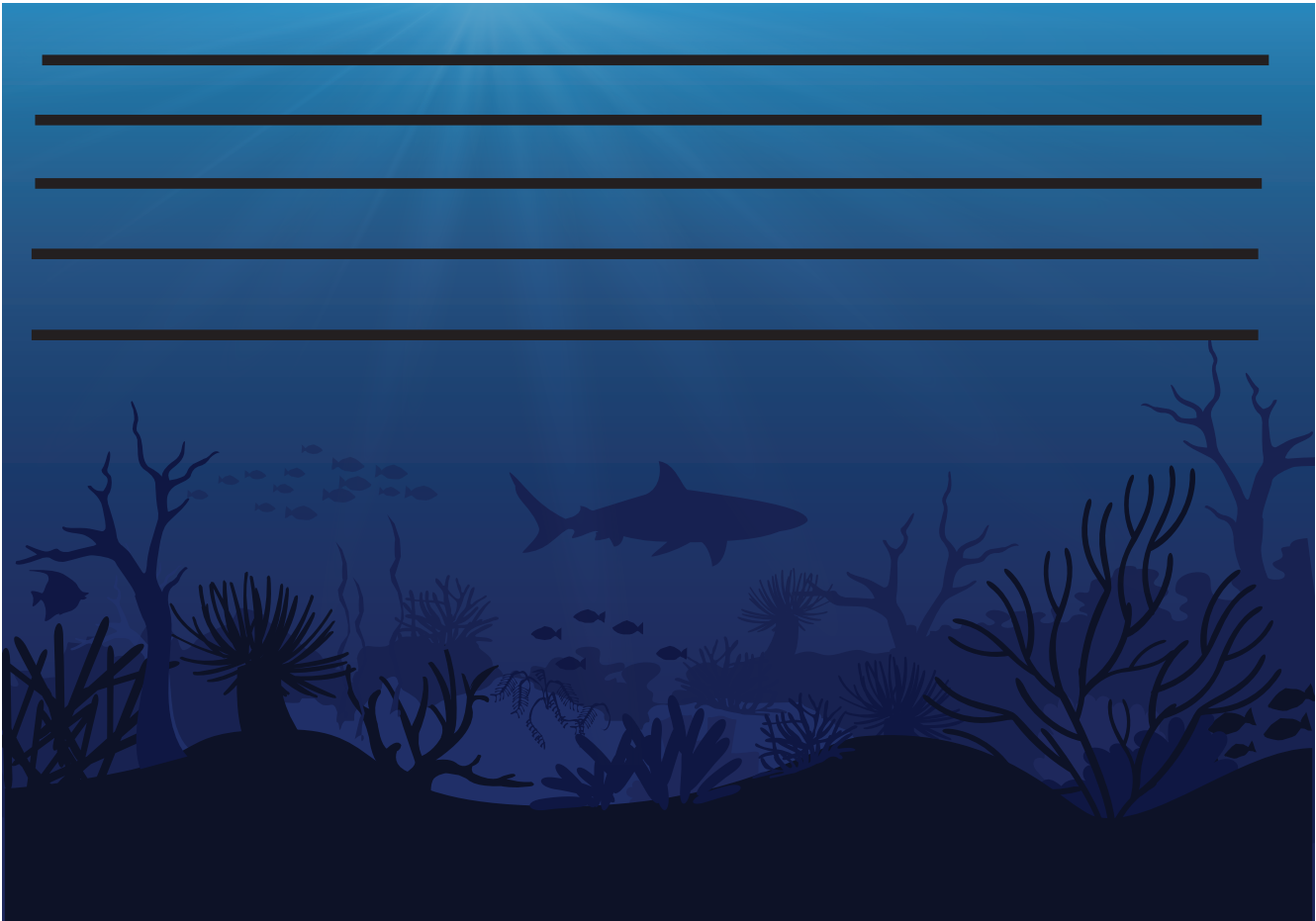
Η γ _____ μαγειρεύει φ _____.

Ο Μ _____ διαβάζει ένα β _____.

Η Ευ _____ μαγειρεύει μακ _____.

Η μ _____ σφουγγαρίζει το π _____.

2. Σκέψου και γράψε γρήγορα 5 ουσιαστικά που συναντάμε σε έναν βυθό.

Υποδειγματική Διδασκαλία

Μία ιστορία θα σας πω για το άρθρο το οριστικό! Όταν για κάτι συγκεκριμένο μιλώ αυτό χρησιμοποιώ. Μπροστά από το ουσιαστικό, το γένος για να δείξω, το βάζω στο λεπτό!

ΓΕΝΗ

ΑΡΣΕΝΙΚΟ

ο στον ενικό
οι στον πληθυντικό

ΘΗΛΥΚΟ

η στον ενικό
οι στον πληθυντικό

ΟΥΔΕΤΕΡΟ

το στον ενικό
τα στον πληθυντικό

Μοντελοποίηση

Διαβάζω τα παραδείγματα.

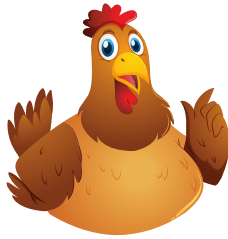
Η γάτα

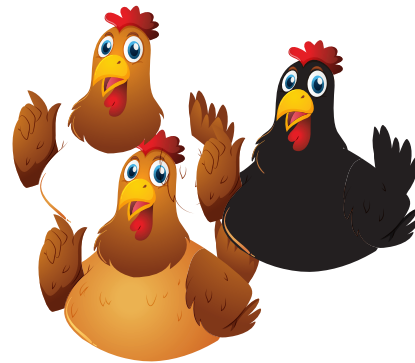
Οι γάτες

Της κότας

Τις κότες

Τον σκύλο

Των σκύλων

Το κείμενο διαβάζω με ρυθμό, τις ερωτήσεις κοιτάζω στο λεπτό και με χαρά τις απαντήσεις βρίσκω!

Κάθετη μορφή κειμένου

Αγαπητό μου ημερολόγιο

Προχθές το βράδυ

και καθώς ετοιμαζόμουν

να κοιμηθώ,

σκέφτηκα

πως θέλω

να περιγράψω τη μέρα μου

στο ημερολόγιό μου,

για να μην την ξεχάσω.

Άνοιξα, λοιπόν,

το πρώτο συρτάρι του κομοδίνου μου

και με τρόμο

κοίταξα

ότι έλειπε από εκεί.

Βγήκα τρέχοντας

από το δωμάτιο,

φώναξα τους γονείς μου

και τον αδερφό μου,

μα κανείς δεν ήξερε

πού είναι.

Πριν χάσω τελείως

την ψυχραιμία μου,

θυμήθηκα

ότι δεν έψαξα

στο δεύτερο συρτάρι

του κομοδίνου μου

κι έτρεξα φωνάζοντας:

«Αγαπητό μου ημερολόγιο!».

Υποδειγματική Διδασκαλία

ΚΥΡΙΑ ΟΝΟΜΑΤΑ

Στον πίνακα μπορούμε να δούμε ποιες λεξούλες ονομάζουμε **ΚΥΡΙΑ ΟΝΟΜΑΤΑ**. Δεν ξεχνώ ότι τα κύρια ονόματα είναι **ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ** τα οποία, γράφονται **ΠΑΝΤΑ** με κεφαλαίο!

ΠΡΟΣΟΧΗ!!

Τα **ΚΥΡΙΑ ΟΝΟΜΑΤΑ** που δείχνουν εθνικότητα ξεκινούν με Κεφαλαίο, **ΟΜΩΣ** τα επίθετα που προέρχονται από αυτά ξεκινούν με μικρό!

π.χ.

- Έλληνας - ελληνικός
- Ιάπωνας - ιαπωνικός
- Νορβηγός - νορβηγικός